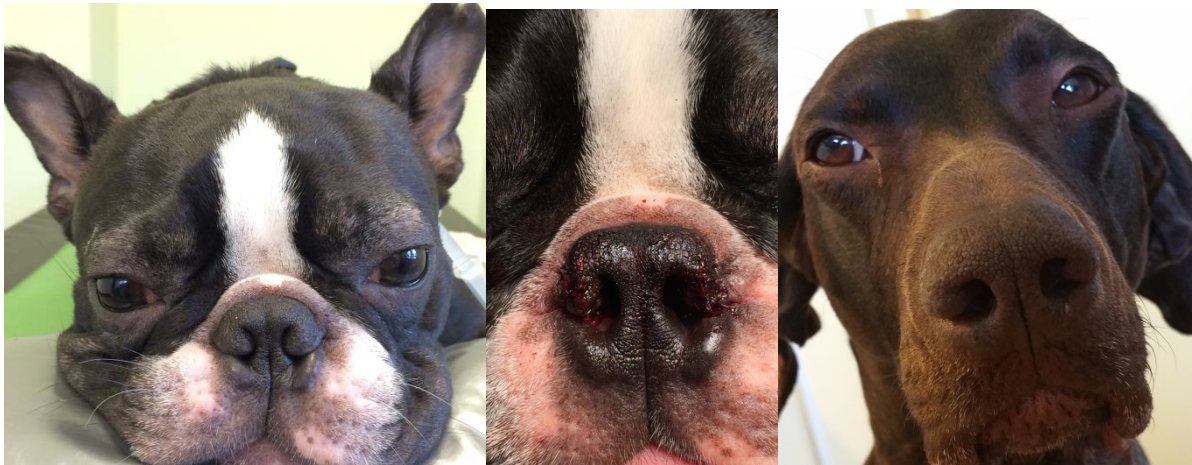

Öppet brev till SKK och Jordbruksverket

Det är hög tid att ta ett samlat grepp om aveln och importen av hundar med andningssvårigheter. Samtidigt som många trubbnosraser ökar i popularitet sker ett okänt antal operationer av dessa hundars andningsvägar. 519 svenska veterinärer har skrivit under detta uppdrag, vars intention är att få till stånd ett samarbete mellan kliniskt verksamma veterinärer, SKK och Jordbruksverket för trubbnosrasers rätt att andas normalt utan operation.

Denna bostonterrier är en av många trubbnosar i Sverige som opererats för sina trånga luftvägar. Han opererades för att hans ork var nedsatt och för att han fick pressa sig för att få in den luft han behöver för sin syreförsörjning. På bilden ser man skillnaden på nosborrsöppningarna före (bild 1) och efter (bild 2) ingreppet. På före-bilden är de kraftigt knipta och ger mycket begränsad möjlighet att andas in den luft hunden behöver. Jämför med vorstehns medfött öppna nosborrar (bild 3). Med kirurgins hjälp får bostonterriern nosöppningar som ger honom förutsättningar att andas på ett mer normalt sätt.

Flertalet trubbnosiga hundar med andningsbesvär har också ett trångt svalg med ett långt gomsegel, vilket också ofta kräver korrigerande kirurgi för att djuret ska kunna syresätta sig normalt. Många trubbnoshundar har dessutom trånga luftrör som inte är möjliga att korrigera med operation. Ägare till hundar som genomgått operation av nos och/eller gom rapporterar i mycket stor omfattning att de har fått en helt ny hund, med oväntat stor livsglädje och energi.

Ökad popularitet – minskad acceptans

Svenska veterinärer ser med oro på att många trubbnoshundar i Sverige inte kan andas normalt som ett resultat av avel på platta ansikten. Problemen ses hos bland annat fransk och engelsk bulldog samt mopsar, men även bostonterrier m fl¹ och trubbnosblandraser.

Svenska kennelklubben (SKK) har länge arbetat för sund avel inom trubbnosraser drabbade av s k brachycefalt syndrom, ett sjukdomstillstånd som innebär långvarigt lidande med livslång andnöd orsakad av onormala andningsvägar. Hälsa

Den är en frisk ras med få rasbundna sjukdomar. Vad beträffar skador är det ögonen som är mest utsatta, av naturliga skäl, då den inte har en lång nos. Ögonskador fordrar alltid veterinärvård.

Stort mörkertal

I veterinär praxis ser vi ofta hundar av trubbnostyp med andningssvårigheter. En del av dessa hundar opereras i nosborrar och/eller svalg för att andningsbesvären ska lindras. Eftersom dessa ingrepp inte omfattas av försäkringen och inte registerförs hos rasklubbar är antalet hundar som opereras inte känt. Av samma skäl finns såvitt vi känner till heller ingen samlad bild av hur många som får behandling på grund av stressutlöst andnöd eller kroniska magproblem orsakade av långvarig andnöd. Vi bedömer också att det föreligger en underrapportering kring hur många trubbnosar som avlivas på grund av sina andningssvårigheter.

Mörkertalet avseende hundar som inte opereras trots andningssvårigheter bedömer vi är ännu större. Låggradiga till måttliga besvär är svåra att upptäcka för en lekman då symtomen utvecklas gradvis över tid. Hundar som har andningsmissljud beskrivs som "ljudliga" och de som inte orkar med motion i normal omfattning riskeras att uppfattas som stillsamma, "filosofiska" eller bekväma.

Svenska uppfödare uppger på sociala medier att det är importhundar och oseriös avel som står för majoriteten av avarterna och sjukligheten avseende andningsorganen. Om så är fallet är det av yttersta vikt att vi hittar rutiner för att säkerställa att inte heller importerade djur med andningsproblem används för vidare avel. Vi behöver också hitta framgångsrika strategier för att nå ut med information till den potentiella köparen av oregistrerade och obesiktade trubbnosiga hundar.

Sex åtgärdsförslag

Svenska veterinärer har följande förslag för att verka för en sundare avel för trubbnosraser. Förslagen är tänkta som ett underlag för samtal och samarbete mellan kliniskt verksamma veterinärer, SKK och Jordbruksverket:

1. Ompröva bedömningskriterier på utställningar² avseende andningsorganen Vi anser att det alltid ska anses allvarligt att ett djur har svårt att andas. Därför behöver en utställningsdomare identifiera och diskvalificera även de djur som lider av lindriga till måttliga andningssvårigheter. Särskild vikt behöver läggas vid knipta nosborrar, vilket också är enkelt för en domare att bedöma. Ett djur med stela, trånga nosborrar har tveklöst svårigheter att syreförsörja sig på ett normalt sett och får livslång andnöd.

2. Friskintyg inför parning avseende andningsorganen för alla raser av trubbnostyp. Veterinären bedömer till exempel förekomst av trånga nosborrar, avsaknad av nosparti, trångt svalg, förträngningsmissljud från svalg och/eller nos samt förekomst av bukandning för syresättning. För att hunden ska anses kvalificera sig för avel ska den helt sakna tecken på andningsbesvär vid besiktningen och ha öppna nosborrar. Denna besiktning sker inför varje parning enligt ett fördefinierat protokoll. Dess exakta utformning utarbetas lämpligen i samarbete mellan SKK, Jordbruksverket och kliniskt verksamma veterinärer.

3. Utförligare besiktningsintyg för valpar och vuxna hundar för försäkring och försäljning, där veterinären tar ställning till djurets anatomiska förutsättningar avseende andningsorganen i större omfattning än vad som i normalfallet sker idag. Det förekommer dessvärre att trubbnosraser omnämns med "för rasen normalt" med stor variabilitet för vad som kan anses tillfredsställande. Syftet med intyget skulle vara att medvetandegöra den blivande valpköparen om potentiella riskfaktorer för andnöd i framtiden.

4. Hundar som genomgår korrigerande kirurgi i andningsvägarna ska inte användas i avel. Kastration av dessa djur har för- och nackdelar. Det finns en risk för att ett krav på kirurgisk kastration i samband med kirurgisk korrigerande kirurgi skulle kunna innebära att ägaren av kostnadsskäl avstår från operation av andningsvägarna, vilket skulle drabba den enskilda hunden. Vi ser hellre att det finns ett rapporteringsystem för avelsspärr för dessa djur i likhet med den norska kennelklubben³

5. Kartläggning av hundar av trubbnostyp som har andningssvårigheter. I en intressant enkätstudie från Tyskland⁴ riktad till ägare av trubbnosiga hundar som ska genomgå kirurgi för brachycefalt syndrom, ställs frågor kring djurets ork och återhämtning efter motion, förekomst av missljud från luftvägarna, sömnkvalitet samt värmekänslighet. Vi ser ett stort värde i att ägare till trubbnosiga hundar i Sverige får en liknande enkät att fylla i för att få en uppfattning om förekomsten av hundar med mer låggradiga brachycefala symtom. På så vis kan man kartlägga den faktiska förekomsten av kroniskt andningslidande hos de svenska hundar som inte kommer under veterinärvård. Vi är medvetna om att man inte når ut till oregistrerade trubbnosiga hundar men ser att SKK har ett särskilt ansvar för dem som är registrerade hos SKK.

6. Konsumentupplysning: Vi anser att det finns ett behov av gedigen konsumentupplysning om vilka symtom på andnöd som ägare av trubbnosraser behöver vara uppmärksamma på, för att vid behov söka veterinärhjälp för att minska lidandet för individer som har andningsproblem. I en engelsk studie⁵ påvisas till exempel att 60 % av ägarna inte identifierat att deras hundar hade andnöd. Svenska siffror saknas men vi bedömer att också svenska trubbnosägare riskerar att normalisera andningsmissljud och nedsatt ork på grund av okunskap.

Vi värdesätter SKK:s långa och gedigna avelsarbete inom detta område. Tyvärr ser vi veterinärer i vardagen många trubbnosiga hundar som inte kan andas normalt. Eftersom raserna ökar i popularitet riskerar antalet drabbade individer att växa.

Därför vill vi fördjupa det samarbete med SKK som redan finns via Sveriges Veterinärförbund för att tillsammans med Jordbruksverket verka för en sund avel och bred kunskapsspridning inför valpköp och import. Ytterst är avel på andningsfriska djur en djurskyddsfråga som omfattas av svensk djurskyddslag (Sjvs 2008:105). Vi är medvetna om frågans komplexitet men tror att vi kan bidra med både kunskaper och stort engagemang, så att arbetet kan leda ytterligare framåt.

Vi välkomnar replik till mk@djursjukhusetsundsvall.se kring hur vi tillsammans kan komma vidare i denna för djurskyddet mycket viktiga fråga.

1. Affenpincher, bostonterrier, japanese chin, king charles spaniel, pekingese, petit brabancon, shih tzu, boxer, mastiff, griffon
2. <http://www.skk.se/Global/Dokument/Utställning/sarskilda-rasspecifika-domaranvisningar-A7.pdf>
3. <http://web2.nkk.no/filestore/NYHETER/Brevomrapportplikt.pdf>
4. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/?term=24176279>
5. PLoS One 2015: <http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0130741>

För **Uppropet för sundare avel av brachycefala hundar**

Maria Karlsson, leg veterinär, specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar

Boel Sandros, leg veterinär

Marita Asp Tauni, leg veterinär, specialist i hundens och kattens sjukdomar, specialist i internmedicin hund och katt

Anna Tidholm, leg veterinär, Specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar specialist i internmedicin och kardiologi, Diplomate of ECVIM, VMD, Docent

Företräder 519 veterinärer